EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 7.7.2020.
COM(2020) 295 final

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA

o stajalištu koje treba zauzeti u ime Europske unije u okviru Odbora za trgovinu osnovanog na temelju Privremenog sporazuma o partnerstvu između Europske zajednice, s jedne strane, i pacifičkih država, s druge strane, u pogledu izmjene određenih odredaba Protokola II. o definiciji pojma „proizvodi s podrijetlom” i metodama administrativne suradnje

OBRAZLOŽENJE

1. PREDMET PRIJEDLOGA

Ovaj prijedlog odnosi se na odluku o stajalištu koje treba zauzeti u ime Europske unije u okviru Odbora za trgovinu osnovanog na temelju Privremenog sporazuma o partnerstvu između Europske zajednice, s jedne strane, i pacifičkih država, s druge strane (dalje u tekstu „Sporazum”) o predviđenom donošenju odluke o izmjeni određenih odredaba Protokola II. uz Sporazum.

2. KONTEKST PRIJEDLOGA

2.1. Sporazum o partnerstvu između Europske zajednice, s jedne strane, i pacifičkih država, s druge strane.

Ciljevi su Sporazuma o partnerstvu između Europske zajednice, s jedne strane, i pacifičkih država, s druge strane („Sporazum”): (a) omogućiti pacifičkim državama da iskoriste poboljšani pristup tržištu koji nudi Europska unija („EU”); (b) promicati održiv gospodarski razvoj i postupnu integraciju pacifičkih država u svjetsko gospodarstvo; (c) uspostaviti područja slobodne trgovine između Europske unije i pacifičkih država na temelju zajedničkog interesa, postupnom liberalizacijom trgovine na način usklađen s primjenjivim pravilima WTO-a i načelom asimetrije, uzimajući u obzir konkretne potrebe i ograničenja sposobnosti pacifičkih država u smislu razina i vremenskog rasporeda obveza; (d) uspostaviti odgovarajuće mehanizme za rješavanje sporova; te (e) uspostaviti odgovarajuće institucionalne aranžmane.

EU je 13. srpnja 2009.[1] potpisao Sporazum, koji Papua Nova Gvineja privremeno primjenjuje od 20. prosinca 2009., a Republika Fidži od 28. srpnja 2014. Od pristupanja Sporazumu Nezavisna Država Samoa također primjenjuje Sporazum od 31. prosinca 2018., kao i Salomonovi Otoci od 17. svibnja 2020.

2.2. Odbor za trgovinu

Odbor za trgovinu je tijelo osnovano u skladu s člankom 68. Sporazuma. Čine ga predstavnici EU-a i pacifičkih država (Papua Nova Gvineja, Fidži, Samoa i Salomonovi Otoci). Odbor za trgovinu donosi svoj poslovnik, a njime supredsjedaju predstavnik EU-a i predstavnik pacifičkih država.

Odbor za trgovinu bavi se svim pitanjima koja su potrebna za provedbu Sporazuma, uključujući razvojnu suradnju. U obavljanju svojih zadaća Odbor za trgovinu može: (a) osnovati i nadgledati posebne odbore ili tijela koji su potrebni za provedbu Sporazuma, (b) sastati se u bilo kojem trenutku o kojem se stranke dogovore, (c) razmotriti sva pitanja u okviru Sporazuma i poduzimati odgovarajuće radnje u obavljanju svojih zadaća te (d) donositi odluke ili davati preporuke u slučajevima predviđenima Sporazumom.

Odbor za trgovinu prenosi posebne provedbene ovlasti donošenja odluka na posebne odbore kako je predviđeno u relevantnim odredbama Sporazuma, a posebno na Posebni odbor za carinsku suradnju i pravila o podrijetlu.

[1] Odluka Vijeća 2009/729/EZ od 13. srpnja 2009. o potpisivanju i privremenoj primjeni Privremenog sporazuma o partnerstvu između Europske zajednice, s jedne strane, i pacifičkih država, s druge strane (SL L 272, 16.10.2009., str. 1.).

2.3. **Predviđeni akt Odbora za trgovinu**

U *rujnu 2020.*, na svojem osmom sastanku, Odbor za trgovinu treba donijeti odluku o izmjeni određenih odredaba Protokola II. o definiciji pojma „proizvodi s podrijetlom” i metodama administrativne suradnje („predviđeni akt”).

Svrha je predviđenog akta:

– ažurirati odredbe o pravilima o podrijetlu u skladu s najnovijim kretanjima te osigurati pojednostavnjena i fleksibilnija pravila o podrijetlu za gospodarske subjekte donošenjem sljedećih izmjena:

  (a) brisanje sljedećih odredaba, koje više nisu primjenjive:

    – članak 3. stavak 7.: više nije relevantno odrediti da se kumulacija primjenjuje nakon 1. siječnja 2010. i 1. listopada 2015.,

    – članak 4.a i Prilog VIII.A više nisu relevantni jer nisu utvrđene susjedne zemlje u razvoju,

    – članak 4. stavak 8. druga rečenica i Prilog XII: više nije relevantan popis proizvoda podrijetlom iz Južne Afrike na koje se kumulacija počela primjenjivati nakon 31. prosinca 2009.;

  (b) usklađivanje naslova članka 7. s naslovom navedenom u indeksu;

  (c) uvođenje novog članka 12. pod naslovom „Odvojeno knjigovodstveno iskazivanje” u glavu II., kojim će se gospodarskim subjektima omogućiti da smanje troškove primjenom te metode upravljanja zalihama;

  (d) brisanje članka 13. glave III. i njegovu zamjenu novim člankom 14. pod naslovom „Neizmijenjenost” kako bi se gospodarskim subjektima omogućila veća fleksibilnost u pogledu dokaza koji se carinskim tijelima zemlje uvoznice dostavljaju kad se roba s podrijetlom pretovaruje u trećoj zemlji ili kad se skladišti u carinskom skladištu treće zemlje;

  (e) brisanje članka 14. o „izložbama” i članka 38. o „slobodnim zonama”, koji više nisu potrebni nakon što se uvede odredba o „neizmijenjenosti”;

  (f) izmjena članka 15. glave IV. kako bi se gospodarskim subjektima omogućila veća fleksibilnost u pogledu ispunjavanja zahtjeva za dokaze o podrijetlu;

  (g) uključivanje novog članka 39. u kojem će biti sažete funkcije i odgovornosti Posebnog odbora za carinsku suradnju i pravila o podrijetlu navedene u različitim odredbama Protokola II. te, u skladu s time, ažuriranje članka 41.;

– ažurirati Prilog II. Protokolu II. uz Sporazum kako bi se uskladio s verzijom nomenklature HS-a iz 2017.

  Prilog II. Protokolu II. temelji se na verziji nomenklature Harmoniziranog sustava (HS) iz 2007. koja je priložena Međunarodnoj konvenciji o Harmoniziranom sustavu nazivlja i brojčanog označivanja robe (HS) Svjetske carinske organizacije (WCO). WCO je 2017. objavio novu nomenklaturu HS-a, na snazi od 1. siječnja 2017. Međutim, trebalo bi zadržati postojeće stanje u pogledu pravila o podrijetlu jer promjene u nomenklaturi HS-a ne bi trebale utjecati na pravilo o podrijetlu koje se primjenjuje na određeni proizvod,

– izmijeniti tekst Priloga IV. Protokolu II. uz Sporazum kako bi se uključila hrvatska verzija izjave na računu.

Ugovor o pristupanju Republike Hrvatske Uniji potpisan je 9. prosinca 2011. i stupio je na snagu 1. srpnja 2013. Sporazum se primjenjuje, s jedne strane, na područja na kojima se primjenjuje Ugovor o funkcioniranju Europske unije te pod uvjetima utvrđenima u tom Ugovoru, a s druge strane na područja pacifičkih država potpisnica,

– ažurirati popis PZP-ova u Prilogu VIII. Protokolu II. uz Sporazum kako bi se taj popis uskladio s Ugovorom o funkcioniranju Europske unije.

U Prilogu VIII. Protokolu II. uz Sporazum navode se prekomorske zemlje i područja (PZP-ovi) Europske unije. Status nekih područja nedavno se promijenio: Saint-Barthélemy (FR) i Bermudi (UK) postali su PZP-ovi pridruženi Uniji 1. siječnja 2012. odnosno 1. siječnja 2014., a Mayotte (FR) je postao najudaljenija regija Unije 1. siječnja 2014.,

– s obzirom na pristupanje Samoe i Salomonovih Otoka Sporazumu obje te države trebale bi se ukloniti iz značenja „druge države AKP-a” u Prilogu X. Protokolu II.

S obzirom na brojne promjene u Protokolu II. uz Sporazum i njegovim prilozima Protokol je potrebno u cijelosti zamijeniti radi jasnoće.

3. STAJALIŠTE KOJE TREBA ZAUZETI U IME UNIJE

Protokol II. o definiciji pojma „proizvodi s podrijetlom” i metodama administrativne suradnje sklopljen je 2009. Određene odredbe izvornog Protokola II. nisu u skladu s najnovijim izmjenama pravila o podrijetlu, što dovodi do prepreka za ostvarivanje koristi od povlaštenog postupanja predviđenog Sporazumom.

Predloženim će se izmjenama pojednostavniti odredbe i omogućiti veća fleksibilnost za ispunjenje zahtjeva i postupaka propisanih pravilima o podrijetlu. Na primjer:

- odvojeno knjigovodstveno iskazivanje omogućit će gospodarskim subjektima uštedu troškova upravljanja zalihama,
- gospodarskim subjektima omogućava se veća fleksibilnost u pogledu dokaza koji se carinskim tijelima zemlje uvoznice dostavljaju kad se roba s podrijetlom pretovaruje u trećoj zemlji ili kad se skladišti u carinskom skladištu treće zemlje,
- mogućnost da registrirani izvoznik kao valjani dokaz o podrijetlu upotrebljava isključivo izjavu na računu pojednostavnit će postupke u vezi s podrijetlom i smanjiti administrativne troškove povezane s izdavanjem potvrda o prometu EUR.1, čime će se subjektima omogućiti da u potpunosti iskoriste povlašteno tarifno postupanje i potencijalno doprinijeti trgovini.

Stoga će to pojednostavnjenje olakšati trgovinu i poboljšati gospodarski razvoj u pacifičkoj regiji tako što će se gospodarskim subjektima omogućiti da u potpunosti iskoriste povlašteno tarifno postupanje u skladu s Privremenim sporazumom o partnerstvu.

Izmjenama će se pojednostavniti odredbe i omogućiti veća fleksibilnost za ispunjenje zahtjeva i postupaka propisanih pravilima o podrijetlu. Tim će se pojednostavnjenjem olakšati trgovina i optimizirati primjena povlaštenog postupanja za gospodarske subjekte. Usto, predloženim izmjenama potaknut će se regionalna integracija i gospodarski razvoj u pacifičkim državama jer će gospodarski subjekti imati više prilika za ispunjavanje pravila o podrijetlu.

Izmjene proizvoda (tarifni brojevi i opisi) navedenih u Prilogu II. Protokolu II. uz Sporazum potrebne su radi usklađivanja s ažuriranjima nomenklature Harmoniziranog sustava koja je Svjetska carinska organizacija (WCO) provela u izdanjima iz 2012. i 2017. te kako bi se održala dosljednost opisa proizvoda i razvrstavanja prema HS-u s usklađenim sustavom.

U Prilogu VIII. Protokolu II. uz Sporazum navode se prekomorske zemlje i područja EU-a. U smislu Protokola II. „prekomorske zemlje i područja" znači zemlje i područja iz četvrtog dijela Ugovora o osnivanju Europske zajednice. Taj bi popis trebalo ažurirati kako bi se uzele u obzir nedavne promjene statusa pojedinih prekomorskih zemalja i područja.

Treba napomenuti da je Odlukom Vijeća (EU) 2019/2143 od 11. studenoga 2019. (SL L 331, 20.12.2019., str. 1.) već utvrđeno stajalište koje treba zauzeti u ime Europske unije u okviru Odbora za trgovinu osnovanog na temelju Privremenog sporazuma o partnerstvu između Europske zajednice, s jedne strane, i pacifičkih država, s druge strane, u pogledu izmjene priloga II. i VIII. Protokolu II. uz Sporazum. Radi jasnoće stajalište je preinačeno (ali neizmijenjeno) u okviru tekuće inicijative.

Predloženom odlukom ispunjavaju se obveze EU-a u skladu s odredbama Sporazuma.

4. PRAVNA OSNOVA

4.1. Postupovna pravna osnova

4.1.1. Načela

Člankom 218. stavkom 9. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) predviđeno je donošenje odluka kojima se utvrđuju „*stajališta koja u ime Unije treba donijeti tijelo osnovano na temelju sporazuma kada je to tijelo pozvano donositi akte koji proizvode pravne učinke, uz iznimku akata kojima se dopunjuje ili mijenja institucionalni okvir sporazuma*".

Pojmom „*akti koji proizvode pravne učinke*" obuhvaćeni su akti koji proizvode pravne učinke na temelju pravila međunarodnog prava kojima se uređuje predmetno tijelo. Njime su obuhvaćeni i instrumenti koji nemaju obvezujući učinak na temelju međunarodnog prava, ali im je namjena da „*presudno utječu na sadržaj propisa koje donese zakonodavac Unije*"[2].

4.1.2. Primjena u ovom slučaju

Akt koji Odbor za trgovinu treba donijeti akt je koji proizvodi pravne učinke i bit će obvezujući prema međunarodnom pravu i člancima 8., 68. i 78. Sporazuma.

Predviđenim aktom ne dopunjuje se niti izmjenjuje institucionalni okvir Sporazuma.

Stoga je postupovna pravna osnova za predloženu Odluku članak 218. stavak 9. UFEU-a.

4.2. Materijalnopravna osnova

4.2.1. Načela

Materijalnopravna osnova odluke na temelju članka 218. stavka 9. UFEU-a prije svega ovisi o cilju i sadržaju predviđenog akta o kojemu se zauzima stajalište u ime Unije. Ako predviđeni akt ima dva cilja ili dva elementa te ako se može utvrditi da je jedan od tih dvaju ciljeva ili elemenata glavni, a drugi samo sporedan, odluka na temelju članka 218. stavka 9. UFEU-a mora se temeljiti na samo jednoj materijalnopravnoj osnovi, konkretno onoj koja je potrebna za glavni ili prevladavajući cilj ili element.

[2] Presuda Suda od 7. listopada 2014., Njemačka/Vijeće, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, točke od 61. do 64.

4.2.2. Primjena u ovom slučaju

Glavni cilj i sadržaj predviđenog akta odnose se na zajedničku trgovinsku politiku.

Stoga bi materijalnopravna osnova predložene odluke trebao biti članak 207. stavak 4. prvi podstavak UFEU-a.

4.3. Zaključak

Pravna osnova predložene odluke trebao bi biti članak 207. u vezi s člankom 218. stavkom 9. UFEU-a.

4.4. Objava predviđenog akta

Budući da će se aktom Odbora za trgovinu izmijeniti Privremeni sporazum o partnerstvu između Europske zajednice, s jedne strane, i pacifičkih država, s druge strane, primjereno ga je nakon donošenja objaviti u *Službenom listu Europske unije*.

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA

o stajalištu koje treba zauzeti u ime Europske unije u okviru Odbora za trgovinu osnovanog na temelju Privremenog sporazuma o partnerstvu između Europske zajednice, s jedne strane, i pacifičkih država, s druge strane, u pogledu izmjene određenih odredaba Protokola II. o definiciji pojma „proizvodi s podrijetlom” i metodama administrativne suradnje

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 207. stavak 4. prvi podstavak u vezi s člankom 218. stavkom 9.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

(1) Privremeni sporazum o partnerstvu između Europske zajednice, s jedne strane, i pacifičkih država, s druge strane[1] („Sporazum”), kojim je uspostavljen okvir za Sporazum o gospodarskom partnerstvu, Papua Nova Gvineja privremeno primjenjuje od 20. prosinca 2009., a Republika Fidži od 28. srpnja 2014. Od pristupanja Sporazumu Nezavisna Država Samoa također primjenjuje Sporazum od 31. prosinca 2018., kao i Salomonovi Otoci od 17. svibnja 2020.

(2) U skladu s člancima 13. i 68. Sporazuma i člankom 41. Protokola II. uz Sporazum Odbor za trgovinu može donijeti izmjene odredaba Protokola II. uz Sporazum.

(3) U *rujnu 2020.*, na svojem osmom sastanku, Odbor za trgovinu treba donijeti odluku o izmjeni određenih odredaba Protokola II. o definiciji pojma „proizvodi s podrijetlom” i metodama administrativne suradnje.

(4) Primjereno je utvrditi stajalište koje treba zauzeti u ime Unije u okviru Odbora za trgovinu jer će predviđena odluka biti obvezujuća za Uniju.

(5) Protokol II. o definiciji pojma „proizvodi s podrijetlom” i metodama administrativne suradnje sklopljen je 2009., a u skladu s njim se zahtijevaju izmjene određenih odredaba kako bi se pravila o podrijetlu uskladila s najnovijim kretanjima, odnosno kako bi se ta pravila učinila fleksibilnijima i jednostavnijima radi olakšavanja trgovine gospodarskim subjektima i optimizacije stope iskorištenosti povlaštenog postupanja.

(6) Izmjene proizvoda (tarifni brojevi i opisi) navedenih u Prilogu II. Protokolu II. uz Sporazum potrebne su radi usklađivanja s ažuriranjima nomenklature Harmoniziranog sustava koja je Svjetska carinska organizacija (WCO) provela u izdanjima iz 2012. i 2017. te kako bi se održala dosljednost opisa proizvoda i razvrstavanja prema HS-u s usklađenim sustavom.

(7) Ugovor o pristupanju Republike Hrvatske Uniji potpisan je 9. prosinca 2011. i stupio je na snagu 1. srpnja 2013. Sporazum se primjenjuje, s jedne strane, na područja na

[1] Odluka Vijeća 2009/729/EZ od 13. srpnja 2009. o potpisivanju i privremenoj primjeni Privremenog sporazuma o partnerstvu između Europske zajednice, s jedne strane, i pacifičkih država, s druge strane (SL L 272, 16.10.2009., str. 1.).

kojima se primjenjuje Ugovor o funkcioniranju Europske unije te pod uvjetima utvrđenima u tom Ugovoru, a s druge strane na područja pacifičkih država potpisnica; Tekst Priloga IV. Protokolu II. uz Sporazum trebalo bi na odgovarajući način izmijeniti kako bi se uključila hrvatska verzija izjave na računu.

(8) U Prilogu VIII. Protokolu II. uz Sporazum navode se prekomorske zemlje i područja EU-a. U smislu tog protokola „prekomorske zemlje i područja" znači zemlje i područja navedena u četvrtom dijelu Ugovora o osnivanju Europske zajednice. Taj bi popis trebalo ažurirati kako bi se uzele u obzir nedavne promjene statusa pojedinih prekomorskih zemalja i područja.

(9) S obzirom na pristupanje Samoe i Salomonovih Otoka Sporazumu, obje te države trebale bi se ukloniti iz značenja „druge države AKP-a" u Prilogu X. Protokolu II.,

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Stajalište koje u ime Unije treba zauzeti na osmom sastanku Odbora za trgovinu temelji se na nacrtu akta Odbora za trgovinu priloženom ovoj Odluci.

Članak 2.

Ova je Odluka upućena Komisiji.

Sastavljeno u Bruxellesu,

Za Vijeće
Predsjednik